

Noget, der hedder at tvinge, det har lydt mange Gange, og det vil maaffee lyde igien; men jeg vil minde om, at der ogsaa er Noget, der hedder at vinde. Jeg troer, at, naar vi ved en liberal Politikk, ved at give Hertugdømmerne Alt, hvad de med Grund kunne fordrø, ved at tage fornuftige Forholdsregler, ved at give hensigtsmæssige Love — Love, som enhver forstandig Mand i Hertugdømmerne maa erkjende for at være hensigtsmæssige, ville vinde langt større Indgang, end om vi ubetinget, trods Modstand, der har en vis Berettigelse, ville gjennemføre Forholdsregler som vi fra et dansk Standpunkt kunne finde hensigtsmæssige, men som kunne vække en Modstand og Uvillie, der i Tidens Løb — jeg siger ikke for Diebliffet — men som i Tidens Løb kan blive os meget farlig.

Finantsministeren: Det Standpunkt, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand, som idag først havde Ordet, stillede Sagen, var upaa tvivlelig det rigtige, og, naar man heri maa erklære sig enig, saa troer jeg ogsaa, at man ikke kan undre sig over, at jeg maa antage den største Deel af det, som den sidste ærede Taler anførte i denne Sag, saa værdifulde hans Bemærkninger i andre Henseender kunne være, for at være den foreliggende Sag ikke ganske vedkommende. Jeg skal imidlertid ikke undlade at imødegaa enkelte af hans Bemærkninger, fordi de kunne give Anledning til Misforståelser, som, om de end ikke directe kunne siges at vedkomme den nærværende Sag, dog ere mig som Finantsminister ønskelig at imødegaa. Den ærede Rigsdagsmand begyndte med at udtale, at min Formening om denne Sag skulde være, at Rigsdagen ved dette Lovforslags Antagelse slet ikke bandt sig med Hensyn til fremtidige Spørgsmaal om, hvorledes eventuelle Møntomkostninger kunde være at dække. I den Henseende kan jeg kun bekræfte, at jeg har den Anskuelse, har yttret den tidligere og fremdeles stedse vil yttre den, at der ved dette Lovforslags Antagelse eller Forkastelse ikke i mindste Maade afgjøres Noget om, hvilken Landsdeel eller om hele Monarchiet skal bære disse Møntomkostninger. Men derimod har den ærede Rigsdagsmand ikke Ret, naar han deraf vil uglede, at jeg tillige skulde have sagt,

at det var et fuldkomment ligegyldigt Skridt, som Rigsdagen her foretog sig; det har jeg ikke sagt. Jeg har ved denne Leilighed, som paa tidligere Stadier af denne Sag, tværtimod sagt, at jeg lægger mig en Vægt paa det Skridt, som der her er Spørgsmaal om i Forening med den danske Rigsdag at gjøre, fordi jeg anseer det for en overmaade hensigtsmæssig Bestanddeel i den hele Klæde af Foranstaltninger, hvorom der er Tale, at den bestaaende Møntføde „omdøbes“ saaledes, som her er foreslaet; men det er ganske vist, at i Forhold som det, der her er Spørgsmaal om, og hvor det gjælder, om man skal standse med alle de Møntforetagender, hvorom der er Tale, eller ikke, saa anseer jeg det nærværende Lovforslags Antagelse eller Forkastelse for mindre vigtig; thi saa ønskelig Antagelsen end er, saa er dog den anden Sag af en saa betydelig Vigtighed, at det efter Regjeringens bestemte Overbeviisning ikke gaaer an at standse med de Skridt, som der maa gjøres til at gjennemføre Møntteenheden, selv om Møntføden for Fremtiden skulde vedblive, som hidtil, at kaldes Rigsbankmøntføde; men netop med det Formaal for Die, hvormed den ærede Rigsdagsmand sluttede sit Foredrag, nemlig Hensynet til, hvad der kan bane Sagen en lettere Fremgang i Hertugdømmerne, skulde jeg meget ønske, at man ikke vilde vanskeliggjøre Regjeringen den det paahvilende Hvervs Gjennemførelse ved at negte denne Daabsact, hvorom her er Spørgsmaal. Den ærede Rigsdagsmand mener, at jeg kan have Ret, naar jeg siger, at jeg paaberaaber mig Lovbestemmelserne som Hjemmel for mig til at skride til Udførelsen af de Foranstaltninger i hele Monarchiet, hvorom der er Spørgsmaal; men, siger han, den faktisk bestaaende Tingenes Orden, saaledes som den engang har vedligeholdt sig, er imod mig. Det kan jeg ikke indrømme; den faktisk bestaaende Tingenes Orden, det er en Uklarheds, en Usikkerheds og en Forviklings, som det, efter min Opsatelse af en Regjeringens Pligt i Almindelighed og en Finantsministers Isærdeleshed vilde være aldeles usforsvarligt at ville lade bestaae. Tilstanden er nemlig ikke saaledes, som den var ved Dyrørets Udbrud i 1848; men den er meget værre. Den er meget værre, ikke blot